

توحید ورستان

خبرنگار

.....

اخیرا، گروهی از بیمه‌گران غربی گفته‌اند که طرح تنبیهی سقف قیمتی نفت روسیه غیرقابل اجرا شده و این تحریم در طول دو سال گذشته صرفا کشتی‌های بیشتری را به پیوستن به ناوگان غیررسمی کرم‌لین، معروف به «ناوگان سایه» ترغیب کرده است. نفت ۶۰ دلاری این سقف به شرکت‌های حمل‌ونقل و بیمه‌های غربی اجازه می‌دهد تا زمانی که نفت روسیه زیر ۶۰ دلار در هر بشکه فروخته می‌شود، در معاملات نفت روسیه شرکت کنند. گروه بین‌المللی P&I Clubs که برای مالکان کشتی خدمات بیمه ارائه می‌کند در بیانیه‌ای اعلام کرد که سقف قیمت از زمان اجرا موفقیتی نداشته؛ زیرا روسیه به ناوگان داخلی خود روی آورده و نیاز خود را به ناوگان و بیمه‌گران غربی به حداقل رسانده است. همچنین، کرم‌لین به تازگی اعلام کرده روسیه به دنبال راه‌هایی برای غلبه بر تحریم‌های اتحادیه اروپا بر فعالیت‌های گاز طبیعی مایع (LNG) خود است و هرگونه اقدام بر ضد LNG روسیه، برای صنعت اروپا نتیجه معکوس خواهد داشت. سه منبع اتحادیه اروپا گفته‌اند که انتظار می‌رود بسته تحریمی بعدی کمیسیون اروپا برای اولین بار محدودیت‌هایی را برای گاز طبیعی مایع روسیه پیشنهاد کند، از جمله ممنوعیت حمل‌ونقل در اتحادیه اروپا و اقداماتی برای پروژه‌های در حال تکمیل LNG.

افزایش صادرات نفت روسیه به هند

داده‌های رسمی نشان می‌دهد که تاکنون تحریم‌های غرب علیه روسیه با شکست مواجه شده که یکی از نمونه‌های این امر، تداوم و حتی افزایش صادرات نفت روسیه به هند به عنوان یکی از شرکای راهبردی غرب در منطقه است. پس از کاهش سهم کشورهای عربی از بازار نفت هند، روسیه در سال مالی (۲۰۲۳-۲۰۲۴) بیشترین سهم را از آن خود کرده است. براساس آخرین داده‌ها، روسیه بر واردات نفت هند در طول سال ۲۰۲۳-۲۰۲۴ (منتهی به ۳۱ مارس) تسلط داشت. بر اساس آخرین برآوردهای منتشر شده توسط Vortexa، نفت خام روسیه ۳۵ درصد از کل واردات نفت هند را تشکیل می‌دهد که نسبت به سال مالی گذشته ۲۳ درصد افزایش یافته است. از سوی دیگر، سایر صادرکنندگان عمده مانند عربستان سعودی، امارات، عراق و ایالات متحده آمریکا شاهد کاهش سهم خود در واردات نفت دهلی نو بودند.

براساس این داده‌ها، سهم عراق در واردات نفت هند به ۲۰ درصد، عربستان به ۱۵ درصد، امارات به ۶ درصد و سهم ایالات متحده به ۳.۵ درصد کاهش یافت. در مقابل، عرضه نفت روسیه به هند در سال مالی ۲۰۲۴ به ۱.۵۷ میلیون بشکه در روز رسید، در حالی که در سال مالی گذشته ۱ میلیون بشکه در روز بود. از سوی دیگر، عرضه عراق از ۰.۹۵ میلیون بشکه در روز به ۰.۸۹ میلیون بشکه و عربستان از ۰.۷۸ به ۰.۶۹ میلیون بشکه در روز کاهش یافت.

به باور کارشناسان، عاملی که تسلط روسیه بر واردات نفت هند را تضمین می‌کند، تخفیف‌های ارائه شده است. در غیر این صورت، چرا پالایشگاه‌های هندی نفت خام را از روسیه خریداری کنند؟ البته، تخفیف‌های ارائه شده بر روی نفت روسیه از آغاز جنگ اوکراین در ۲۲ فوریه (۲۰۲۲) به طور قابل توجهی کاهش یافته است، زیرا نفت خام روسیه در ابتدا با تخفیف ۳۰ دلار در هر بشکه در مقایسه با قیمت نفت خام برنت فروخته می‌شد. اما بر اساس برخی اظهارات، ارزش این تخفیف در حال حاضر بین ۲ تا ۳ دلار در هر بشکه کاهش یافته است.

پالایشگاه‌های نفت دولتی هند، نفت خام ارزان قیمت اوکل روسیه را ترجیح می‌دهند و از عوارض حمل و نقل و بیمه اجتناب می‌کنند. در حالیکه در ابتدا از تخفیف‌هایی با میانگین ۱۳ تا ۱۲ دلار در هر بشکه برخوردار بودند.

با این حال، این تخفیف‌ها ظرف چند ماه کاهش یافت و به بین ۵ تا ۷ دلار در هر بشکه

تیر تحریم‌های نفتی مسکو به سنگ خورد؟

طرح‌های تنبیهی بی‌اثر

رسید. طی ماه‌های اخیر نیز به ۲ تا ۳ دلار در هر بشکه کاهش یافت.

شکست تحریم‌ها

از ماه می ۲۰۲۴، روسیه وارد سومین سال جنگ با اوکراین شد و به تدریج فشار بیشتری را بر نیروهای اوکراینی وارد می‌کند. اگرچه غرب از زمان حمله روسیه به اوکراین تحریم‌های اقتصادی را علیه مسکو اعمال کرد، اما تحریم‌های اقتصادی برای خنثی کردن اهداف مسکو کافی نبود. قرار بود تحریم‌ها انحصار این کشور را کاهش داده و روسیه را وادار به خروج نیروهایش از اوکراین کند.

با این حال، بر خلاف انتظارات، کاهش صادرات گاز طبیعی، زغال سنگ و نفت روسیه عواقب قابل توجهی بر اقتصاد آن نداشت. بر اساس داده‌های اخیر، درآمد‌های نفت و گاز روسیه در سه ماهه اول سال جاری نسبت به سال قبل ۷۹ درصد افزایش یافته است. همچنین، نتایج سه ماه اول نشان می‌دهد که کسری بودجه روسیه نسبت به عملکرد ضعیف در فوریه به نصف کاهش یافته است. افزایش قیمت نفت درآمد‌های نفت و گاز روسیه در سه ماه اول سال جاری را ۷۹ درصد افزایش داده که حدود یک‌سوم درآمد روسیه را تشکیل می‌دهد.

کاهش درآمد‌های روسیه از بخش انرژی نه تنها انتظارات را برآورده نکرد، بلکه انتقاد اوکراین و غرب را نیز برانگیخت. علیرغم تحریم‌ها، روسیه توانسته است مسیر صادرات نفت و گاز طبیعی خود را به بازارهای جایگزین مانند هند، چین و پاکستان تغییر دهد. این تغییر جریان تجاری که به نفع مسکو بوده، نگرانی‌هایی را در مورد اثربخشی تحریم‌ها و تأثیر آن بر روابط بین‌المللی روسیه افزایش داده است.

در واقع، درآمد‌های حاصل از صنعت نفت و گاز روسیه از دیرباز یکی از مهمترین معیارهای دولت روسیه بوده است. علیرغم گزارش‌های قبلی مبنی بر کاهش رشد اقتصادی روسیه در سال ۲۰۲۴ و هم‌ترازی با رشد کشورهای در حال توسعه، به نظر نمی‌رسد مسکو عجله‌ای برای صلح یا یافتن راه‌حلی مسالمت‌آمیز برای جنگ اوکراین داشته باشد.

علاوه بر این، افزایش درآمد‌های نفتی پدیده جدیدی نیست، زیرا آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) در ژانویه ۲۰۲۴ اعلام کرد که درآمد روسیه از صادرات نفت به دلیل افزایش اندک قیمت‌های جهانی نفت، نسبت به ماه‌های گذشته افزایش یافته است. برای نمونه، همانطور که اشاره شد هرچند فروش نفت خام روسیه به هند مشمول تحریم نیست و کاملاً قانونی است، بررسی مسیرهای کشتیرانی توسط کارشناسان

مالی انرژی با موسسات روسی خبر داد. این تمديد مجوز قبلی که قرار بود در اول ماه مه منقضی شود، تا اول نوامبر ۲۰۲۴ اعتبار دارد و امکان ترانکش با موسسات مالی بزرگ در روسیه را فراهم می‌کند. در واقع، این اقدام برخی از مبادلات در بخش انرژی را تسهیل می‌کند که منعکس‌کننده تغییر استراتژیک در سیاست تحریم‌های ایالات متحده و ادامه تبادلات اقتصادی با روسیه است.

تحولات اخیر در بازار انرژی نوسانات قیمت نفت و چالش‌های نظارتی را نمایان کرده، به طوری که قیمت نفت روسیه به طور قابل توجهی از سقف قیمت‌های جهانی فراتر رفته است. تویپاس بیلس‌تروم، وزیر امور خارجه سوئد، با انتقاد از استفاده روسیه از کشتی‌های فرسوده و بدون بیمه برای محموله‌های نفت، خواستار اقدامات سخت‌تر علیه نفتکش‌هایی شد که از مسیرهای دریای بالتیک عبور می‌کنند. وی تاکید کرد که مقدار زیادی نفت روسیه به طور مرموزی از طریق آب‌های بالتیک و دانمارک منتقل می‌شود که نشان دهنده دور زدن نظارت بین‌المللی است.

تحریم موضع مسکو

درآمد‌های نفت و گاز روسیه مهمترین منبع کرم‌لین است که بین ۳۰ تا ۵۰ درصد از کل درآمد‌های بودجه فدرال را در دهه گذشته تشکیل می‌دهد.

این کشور علیرغم تحریم‌های آمریکا، اتحادیه اروپا و متحدانشان با تکیه بر مبادلات تجاری با کشورهای به اصطلاح دوست که مهمترین آنها چین است، توانست بیشترین نهاده‌ها مانند انرژی را با واسطه‌های مستقر در کشورهای CIS سابق، ترکیه و خاورمیانه تامین کند.

صادرات نفت و گاز روسیه در افزایش انعطاف‌پذیری این کشور به عنوان ابزاری برای تامین مالی تعهدات اجتماعی آن در داخل و خرید واردات مهم خارجی نیز نقش مهمی داشته است. در سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۳، پس از اعمال تحریم تجاری توسط ایالات متحده و اتحادیه اروپا، روسیه توانست صادرات نفت و فرآورده‌های پالایش شده خود را به آسیا هدایت کند و از کاهش تولید نفت جلوگیری کند. این امر باعث شد تا داده‌های مثبتی از اقتصاد روسیه منعکس شود. براساس کمیته آمار دولتی روسیه رشد ۳.۶ درصدی تولید ناخالص داخلی برای سال ۲۰۲۳ گزارش شده است.

همچنین، بر اساس گزارش بانک مرکزی روسیه، عرضه پول روسیه در سال ۲۰۲۲ به میزان ۲۰.۱ درصد و در سال ۲۰۲۳ به میزان ۸.۵ درصد افزایش یافت. انتظار می‌رود رشد اقتصادی روسیه در سال ۲۰۲۴ کند شود، اما با رشد گروه همتای خود از کشورهای در حال توسعه برابری خواهد کرد.

میزخبر

شرکت ملی نفت ایران بزرگ‌ترین بدهکار صندوق توسعه ملی

سرویس اقتصادی

مدیرعامل صندوق توسعه ملی؛ یکی از بزرگ‌ترین بدهکاران به ما شرکت ملی نفت ایران است و پس از آن طرح‌های نیروگاهی؛ این یعنی طرح‌هایی که به نظر می‌رسد باید سوده باشند، در بازگشت تسهیلات به صندوق موفق نبودند. به گزارش صبح ساحل، مهدی غضنفری با بیان اینکه حدود ۴۸ درصد عدم کارآمدی در تسهیلات صندوق مشاهده می‌شود، گفت: یکی از بزرگ‌ترین بدهکاران به ما شرکت ملی نفت ایران است و پس از آن طرح‌های نیروگاهی؛ این یعنی طرح‌هایی که به نظر می‌رسد باید سوده باشند، در بازگشت تسهیلات به صندوق موفق نبودند. مهدی غضنفری -مدیرعامل صندوق توسعه ملی گفت: برخی از مشکلاتی که صندوق در ۱۰ سال گذشته مواجه شده، ناشی از ماموریت ما بوده است. در دنیا صندوق‌های تثبیتی، صیانتی و توسعه‌ای وجود دارد و ما یک صندوق صیانتی و توسعه‌ای هستیم که هدف ما تبدیل بخشی از درآمد‌های ناشی از فروش نفت و گاز به ثروت‌های ماندگار و سرمایه‌های زاینده اقتصادی است و هرکاری جز این اشتباه است. وی با بیان اینکه فعالیت‌های صندوق باید معطوف به ماموریت‌های آن باشد، افزود: تعیین نرخ مشارکت در طرح‌های سرمایه‌گذاری از وظایف هیئت امنای صندوق توسعه است. برخی صندوق را با موضوع سرمایه‌گذاری بیگانه می‌دانند، در حالی که در شیوه‌نامه ما صندوق اجازه دارد وارد بحث سرمایه‌گذاری شود.

صندوق موفق شده از نظر عاملیت ارزی و سپرده‌گذاری از ۳۶۰ طرح ارزی پشتیبانی کند و ۳۶ میلیارد دلار در این بخش سرمایه‌گذاری کرده است، همچنین طبق قانون ۱۰ درصد از درآمد صندوق باید به ریال تبدیل می‌شد که سرمایه‌گذاری‌های مرتبط صورت گرفت. مدیرعامل صندوق توسعه ملی اظهار کرد: در دولت سیزدهم، عملکرد صندوق در بخش‌های مختلف ۲۶.۸ میلیارد دلار بوده است، یکی از وام‌گیرندگان اصلی هم دولت است. نفت و گاز سهم بیشتری از تسهیلات صندوق را تشکیل داده و بعد از آن پالایشگاه و نیروگاه که با معیار ارزآفرینی و ایجاد شغل حائز اهمیت است.

غضنفری ادامه داد: فارغ از عاملیت ارزی یا سپرده‌گذاری ارزی، از مجموع ۳۶.۵ میلیارد دلار تسهیلات و سپرده‌گذاری صندوق توسعه، ۲۶ و خورده‌ای سررسید شده، ۸.۳۷ میلیارد دلار وصول شده و ۱۷.۷۶ میلیارد دلار در مسیر مانده است؛ این یعنی حدود ۴۸ درصد عدم کارآمدی در تسهیلات ما مشاهده می‌شود. این یعنی اگر همین‌طور پیش برویم ثروت ماندگاری نخواهد ماند و این باعث شد در صندوق به فکر تغییر باشیم. البته بیشترین وصول مطالبات در دولت سیزدهم بوده است.

مدیرعامل پالایشگاه نفت بندرعباس:

حمایت دولت در پرداخت مطالبات پالایشگاه‌ها تضمین تولید و طرح‌های توسعه محور است

سرویس اقتصادی

مدیرعامل شرکت پالایش نفت بندرعباس در دیدار با معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، حمایت دولت در پرداخت مطالبات پالایشگاه نفت بندرعباس را لازمه اجرای طرح‌های توسعه‌محور این پالایشگاه عنوان کرد. به گزارش صبح ساحل، دکتر احمد هاشمی در حاشیه بیست و هشتمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی با مهندس سالاری مدیرعامل شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی دیدار کرد و حمایت دولت از بخش خصوصی و پالایشگاه‌ها در پرداخت مطالبات معوقه را موجب استمرار تولید و تامین فرآورده‌های نفتی با کیفیت مورد نیاز کشور دانست. وی در این دیدار با اشاره به پروژه ملی ارتقای کیفیت محصولات سنگین پالایشگاه نفت بندرعباس که بعنوان یکی از طرح‌های اولویت دار وزارت نفت نیز عنوان شده است، افزود: عملیات اجرایی این طرح ملی آغاز شده است و دریافت مطالبات پالایشگاه با حمایت دولت و مجلس شورای اسلامی می‌تواند تضمین‌کننده اجرای به موقع این پروژه و همچنین دیگر پروژه‌های این شرکت در مسیر تکمیل زنجیره ارزش افزوده باشد. مدیرعامل شرکت پالایش نفت بندرعباس بر تعهد این شرکت در تولید مستمر فرآورده‌های نفتی استراتژیک از جمله بنزین و گازوئیل با تلاش شبانه‌روزی متخصصان این مجموعه پالایشی تاکید کرد و گفت: رسالت اصلی ما تامین نیازهای کشور در حوزه انرژی است و در این مسیر برای تضمین حیات پالایشگاه با اجرای طرح‌های توسعه محور نیازمند حمایت و پشتیبانی دولت و دریافت مطالبات هستیم.